

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/184/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117215504
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5117215504.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v spore žalobcov: 1/ H. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, XXX XX B., 2/ X. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, XXX XX B., zastúpená zákonným zástupcom matkou E. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, XXX XX B., obaja žalobcovia 1/ a 2/ právne zastúpení JUDr. Annou Kokavcovou, advokátkou so sídlom J. XX, XXX XX B., proti žalovaným: 1/ Obec Snežnica, so sídlom 023 32 Snežnica 17, IČO: 00 314 315, zastúpená obchodnou spoločnosťou Karkó s. r. o., so sídlom Sad na Studničkách 1029/32, 010 01 Žilina, IČO: 50 158 121, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 40.000,- eur, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 42C/37/2017-86 zo dňa 27. marca 2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 42C/37/2017-86 zo dňa 27. marca 2018 v prvej vete jeho výroku mení tak, že:

Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.500,- eur a žalobkyni 2/ sumu 7.500,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

Žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 7.500,- eur a žalobu žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 7.500,- eur zamietá.

Žalobcovi 1/ priznáva voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalobkyni 2/ priznáva voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 42C/37/2017-86 zo dňa 27. marca 2018 čo do druhej vety jeho výroku o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcov 1/ a 2/ ponecháva nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žilina (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 15.000,- eur a žalobkyni 2/ sumu 15.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (prvá veta výroku) a ďalej vo zvyšnej časti žalobu zamietol (druhá veta výroku). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

2. Na odôvodnenie rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou doručenu súdu dňa 10.05.2017 sa žalobcovia 1/ a 2/ proti žalovaným 1/ a 2/ domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000,- eur žalobcovi 1/ a vo výške 20.000,- eur žalobkyni 2/ s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a zároveň žiadali náhradu trov konania. Predmetný nárok si žalobcovia žalobou uplatnili s poukazom na ust. § 13 ods. 1, 2, § 15, § 420 ods. 2, § 427 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „OZ“) a ust. § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na tom skutkovom základe, že starosta Obce Snežnica MVDr. H. P. spôsobil dňa 30.06.2015 pri výkone činnosti v prospech žalovaného 1/ dopravnú nehodu služobným motorovým vozidlom Škoda Octavia, EVČ: KM 262 BC. Následkom dopravnej nehody došlo k usmrteniu otca žalobcov H. H., nar.XX.XX.XXXX. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 22T/56/2016 zo dňa 08.07.2016 bol MVDr. H. P. uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Motorové vozidlo, ktorým bola havária spôsobená, patrí žalovanému 1/ a je zákonne poistené u žalovaného 2/.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že starosta Obce Snežnica MVDr. H. P. pri výkone činnosti v prospech žalovaného 1/ dňa 30.06.2015 pri prevádzke motorového vozidla zn. Škoda Octavia EVČ: KM 262 BC zavinil dopravnú nehodu, na následky ktorej dňa XX.XX.XXXX otec žalobcov zomrel. MVDr. H. P. bol následne rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 22T/56/2016 zo dňa 08.07.2016, právoplatným dňa 08.07.2016, uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona [§ 138 písm. h) Trestného zákona], ktorého sa dopustil tým, že dňa 30.06.2015 o 11.43 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia EVČ: KM 262 BC v Žiline po ulici Andreja Kmeťa (označená ako vedľajšia cesta) v smere od Bratislavskej ulice do križovatky s ulicou Kálov (označená ako hlavná cesta), pričom keď sa nachádzal v uvedenej križovatke, na ktorej odbočoval vľavo pre smer ku Kysuckej ceste z dôvodu nevenovania sa dostatočne situácii v cestnej premávke pri samotnom odbočovaní vošiel do jazdnej dráhy motocykla Honda Hornet CB900 SC48/1/1 EVČ: BB 153 AF, ktoré viedol vodič H. H. so spolujazdkyňou H. F., po ulici Kálov v smere ulica Veľká Okružná, pričom v zmysle znaleckého posudku z odboru doprava cestná č. 1/2015 išiel H. H. na začiatku nehodového deja rýchlosťou 72 km / hod. a v zmysle znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo č. 26/2015 bol pod vplyvom alkoholu - 0,60 g/kg alkoholu v krvi, H. H. na vychádzanie vozidla Škoda Octavia EVČ: KM 262 BC reagoval brzdením a položením motocykla na bok, no aj napriek tomu došlo k stretu motocykla a ľavej bočnej časti vozidla, vodič motocykla H. H. pri nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol a jeho spolujazdkyňa H. F. utrpela ťažké zranenia, ktorým po prevoze do Fakultnej nemocnice s poliklinikou Žilina dňa XX.XX.XXXX o 15.55 hod. podľahla, pričom vodič MVDr. H. P. svojím konaním porušil ust. § 4 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť závažnejším spôsobom konania. Za uvedený skutok bol MVDr. H. P. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky a zároveň mu bol uložený aj trest zákazu činnosti, t.j. zákaz viesť akékoľvek motorové vozidlá na dobu 3 roky. Súd prvej inštancie nemal žiadne pochybnosti o tvrdeniach žalobcov o ich citovej ujme vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby (otca) a takisto aj vzťahu s touto blízkou osobou, kde medzi nimi existovali silné sociálne, morálne, kultúrne a citové putá, ktoré sa vytvorili v rámci ich súkromného a rodinného života. Na návrh žalovaného 1/ sa oboznámil so závermi znaleckého posudku z odboru doprava cestná č. 1/2015 zo dňa 01.11.2015, bod 2.2.4 posúdenie techniky jazdy vodičov, bod 2.2.4.1 vodič motocyklu Honda H. H. a bod 2.2.4.2 vodič vozidla Octavia, MVDr. H. P., ktorý bol vypracovaný v trestnom konaní znalcom prof. Ing. Gustávom Kasanickým, CSc., z ktorého vyplynulo, že nesprávna technika jazdy vodiča motocykla (H. H.) bola príčinou vzniku dopravnej nehody a technika jazdy vodiča MVDr. P. bola správna a nemala vplyv na vznik a priebeh dopravnej nehody.

4. Súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní cítil byť v zmysle ust. § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) viazaný rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 22T/56/2016 zo dňa 08.07.2016 ohľadom spáchania trestného činu starostom žalovaného 1/. Protiprávne konanie starostu Obce Snežnica naplnilo znak skutkovej podstaty prečinu usmrtenia, teda trestnoprávnej zodpovednosti a starosta žalovaného 1/ bol za svoje zavinené protiprávne konanie uznaný vinným a odsúdený uvedeným rozsudkom. Zároveň skutok starostu žalovaného 1/, za ktorý bol uznaný vinným posúdil ako skutok napíňajúci znaky občianskoprávnej zodpovednosti žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov (detí usmrteného). Neoprávneným konaním starostu žalovaného 1/ bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život otca žalobcov, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobcov, pričom sa jedná o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, no najmä nereparovateľný. Protiprávnym konaním starostu žalovaného 1/ žalobcovia navždy stratili možnosť do budúcnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa.

5. V konaní súd prvej inštancie nepovažoval za sporné, že motorové vozidlo, ktoré viedol starosta žalovaného 1/ a prevádzkou ktorého došlo k dopravnej nehode, bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/.

6. Právny vzťah medzi žalobcami a žalovaným 2/ (poistovňou) považoval za založený zákonom č. 381/2001 Z. z., pričom žalobcovia si s poukazom na ust. § 15 predmetného zákona uplatňovali voči žalovanému 2/ ako poistiteľovi žalovaného 1/ nárok na náhradu poistného plnenia. Vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenia upravený v ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z., súd prvej inštancie uviedol, že vo svetle eurokonformného výkladu uvedeného ustanovenia platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, na základe čoho je poistiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní. Pri odôvodnení tohto právneho záveru súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci Haasová C-22/012 zo dňa 24.10.2013, v rámci ktorého Európsky súdny dvor rozhodol o prejudiciálnej otázke výkladu smerníc rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/EHS, Smernica č. 2000/26/ES o poistení občianskej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel tak, že jednotlivé ustanovenia smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej a keďže zodpovednosť poisteného, ktorá v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a 13 OZ, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Nič nenasvedčuje tomu, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice rady. K námietke žalovaného 2/ o nepriamom účinku smerníc súd prvej inštancie uviedol, že uvedená charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES - inými slovami, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade s právom ES. Z judikatúry Európskeho súdneho dvora pritom jednoznačne vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomoci v tejto oblasti rešpektovať právo únie a že vnútroštátne ustanovenia upravujúce náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok. Na základe uvedeného súd prvej inštancie nepovažoval do konania žalovanou sporovou stranou vznesené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016 a spis. zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 za také, ktoré by malo judikatórnu záväznosť vo vzťahu k otázke prípustnosti eurokonformného výkladu sporných pojmov zákona č. 381/2001 Z. z.

7. Žalobcovia podľa záveru súdu prvej inštancie utrpeli nemajetkovú ujmu prejavujúcu sa v ich pocitoch šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s jednou z okruhu ich najbližších osôb - svojho otca. V danom prípade sa javila možnosť priznania primeraného zadosťučinenia len v morálnej, nepeňažnej forme, ako zjavne nedostatočná, a to najmä vo vzťahu k nenahraditeľnosti straty jednej z najbližších osôb žalobcov, pričom ujmu týmto vzniknutú nemožno plne nahradiť ani peňažnou satisfakciou, ktorú za daných okolností možno vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania žalovaného 1/, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. S prihliadnutím na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru o tom, že žalobou uplatnený nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme je čo do základu daný a ďalej sa zaoberal posúdením otázky primeranosti výšky peňažného zadosťučinenia.

8. Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia súd prvej inštancie uviedol, že vychádzal z dvoch stanovených kritérií obsiahnutých v ust. § 13 ods. 3 OZ, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy mal preukázať, keď nečakaným, šokujúcim úmrtím otca žalobcov došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov s nereparovateľným následkom. Pri hodnotení okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu, na strane starostu žalovaného 1/ prihliadal ako na významnú skutočnosť, že v danom prípade išlo na jeho strane o nedbanlivostné (neúmyselné) konanie. Prihliadal aj na výsledky znaleckého dokazovania v trestnom konaní, z ktorých vyplynulo, že aj sám otec žalobcov si nepočínal dostatočne opatrne, technika jeho jazdy ako vodiča motocykla nebola správna, nakoľko sa pohyboval rýchlosťou vyššou, ako bola v danom úseku dovolená. Vodič motocykla po vyjdení na rovný úsek začal z rýchlosti cca 60 km / hod zrýchľovať na rýchlosť cca 72 km / hod, z ktorej začal reagovať na vychádzajúce vozidlo. Prekročením rýchlosti si vodič motocykla znemožnil zabrániť dopravnej nehode a zároveň neumožnil vodičovi vozidla Octavia, dať mu prednosť v jazde. V neposlednom rade podľa

znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo č. 26/2015 bol vodič motocykla (otec žalobcov) v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu - 0,60 g / kg alkoholu v krvi. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že popri posudzovaní okolností neoprávneného zásahu prihliadal na okolnosti na oboch procesných stranách, ako aj na tú skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy tak, aby bol dosiahnutý účel tohto kompenzačného konania a žalobcovia neboli považovaní naďalej ako obeť porušenia dohovoru o ľudských právach (čl. 8 ods. 1) ako i listinných základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb. čl. 10 ods. 2, ako i poručenia čl. 19 ods. 2 Ústavy SR). Pri stanovení peňažného zadosťučinenia považoval za platnú v európskom deliktuálnom práve zásadu, že v prípade objektívne podobných ujem by mali byť priznané porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. V kontexte uvedeného súd prvej inštancie pri určovaní výšky primeraného peňažného zadosťučinenia vychádzal z viacerých rozhodnutí všeobecných súdov založených na obdobnom skutkovom stave (náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode). Konkrétne vychádzal z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline spis. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015, ktorým súd priznal žalobcovi ako pozostalému, ktorý stratil pri autonehode zavinenej nedbanlivostným protiprávnym konaním inej osoby manželku a dve maloleté deti, celkovo peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 45.000,- eur. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013 potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011-184 zo dňa 29.01.2013, ktorým bola priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy po usmrtení fyzickej osoby pri autonehode spôsobenej žalovaným vedúcim osobné motorové vozidlo po požití alkoholu, ktorý neprispôbil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojim schopnostiam, žalobkyni 1/ ako pozostalej manželke v sume 20.000,- eur, maloletej žalobkyni 2/ ako pozostalej dcére v sume 23.000,- eur a žalobcom 3/ a 4/ ako pozostalým rodičom v sume 10.000,- eur. Napokon súd prvej inštancie vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012, ktorým došlo k zamietnutiu dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Trnave spis. zn. 11Co/90/2010 zo dňa 16.03.2011, v rámci ktorého bola žalobcom 1/ a 2/ ako rodičom po pozostalej dcére, usmrtenej pri dopravnej nehode spôsobenej nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- eur. Do úvahy vzal aj sumu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípade verdiktu Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kontrová proti Slovenskej republike, pričom Európsky súd pre ľudské práva priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- eur, keď neoprávneným zásahom do jej osobnostných práv (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) bolo usmrtenie jej oboch maloletých detí vo veku 5 a 1 rok. Sumárom uvedeného považoval súd prvej inštancie za primerané priznať žalobcom relatívnu náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- eur a v ostatnej časti žalobu zamietol.

9. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že u žalovaných 1/ a 2/ nejde o solidaritu v zmysle ust. § 438 ods. 1 OZ, keďže nároky žalobcov voči žalovanému 1/ a voči žalovanému 2/ nemožno stotožňovať. Nárok žalobcov proti každému zo žalovaných vyplýva z iného právneho titulu (u žalovaného 1/ z jeho zodpovednosti za neoprávnený zásah a u žalovaného 2/ z jeho povinnosti poskytnúť plnenie podľa osobitného právneho predpisu). Aj keď sa nejedná o neoprávnený zásah, ktorý by spôsobili spoločne obaja žalovaní, je zrejmé, že žalobcovia nemôžu byť uspokojení so svojím nárokom od oboch povinných subjektov, a preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaných na plnenie tým spôsobom, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia aj povinnosť druhého z nich poskytnúť žalobcom rovnaké plnenie.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 CSP tak, že priznal žalobcom nárok na ich náhradu voči žalovaným v rozsahu 50 %. Žalobcovia sa v konaní domáhali zaplata sumy 40.000,-, z ktorej im bola súdom priznaná suma 30.000,- eur, t. . žalobcovia boli voči žalovaným úspešní v rozsahu 75 % uplatneného nároku a neúspešní v rozsahu zvyšných 25 %, t. j. čistý úspech žalobcov v konaní predstavoval rozsah 50 %.

11. Proti rozsudku, čo do prvej a tretej vety jeho výroku podali odvolanie obaja žalovaní.

12. Žalovaný 1/ v odvolaní navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu oboch žalobcov v dotknutej časti zamietne a súčasne mu priznal nárok na náhradu trov konania, alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaný 1/ odvolacie dôvody vymedzil s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, pričom pokiaľ ide o dôvodnosť samotného uplatneného nároku, žalovaný 1/ namietal, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku iba stroho skonštatoval, že skutok starostu žalovaného 1/, za ktorý bol uznaný vinným (v trestnom konaní) napĺňa znaky občianskoprávnej zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti

žalobcov 1/ a 2/. Bez ďalšieho teda prevzal závery rozhodnutia z trestného konania, pričom sám nijako nezisťoval a neposudzoval celý skutkový základ uplatňovaného nároku. Je síce pravdou, že v odsudzujúcom rozsudku je konštatované zavinenie starostu žalovaného 1/, avšak celkové okolnosti prípadu (vyplývajúce z trestného spisu) bezpochyby svedčia skutočnosti, že na vzniku dopravnej nehody a škody sa podieľal výraznou mierou aj sám poškodený. Uvedené nakoniec nepriamo vyplýva aj zo skutkovej vety trestného rozsudku v zmysle ktorej: „...išiel H. H. na začiatku nehodového deja rýchlosťou 72 km/hod. (pozn. v obci)... bol pod vplyvom alkoholu - 0,60 g/kg alkoholu v krvi...“. Žalovaný 1/ súhlasil s tým, že rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin, vždy znamená konštatovanie zavineného protiprávneho konania páchatel'a a že týmto rozhodnutím je súd viazaný - v rozsahu konania tohto páchatel'a. Pokiaľ však okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody (resp. vzniku inej udalosti) sa okrem páchatel'a mohla svojim konaním podieľať aj iná osoba, je povinnosťou súdu skúmať aj podmienky spoluzodpovednosti tejto ďalšej osoby - bez ohľadu na výrok súdu o vine páchatel'a (v zmysle § 193 CSP). V danom prípade teda právoplatné rozhodnutie z trestného konania automaticky neznamenal, že nehoda bola spôsobená výlučne starostom žalovaného 1/ a nezbavovalo súd prvej inštancie povinnosti zaoberať sa tým, nakoľko sa na vzniku nehody podieľalo aj konanie otca žalobcov 1/ a 2/, t. z. jeho účasťou na vzniku nehody a podmienkami a rozsahom jeho zodpovednosti a tieto zistenia následne zohľadniť pri posudzovaní dôvodnosti základu nároku. Práve za tým účelom navrhol ako dôkaz vykonať oboznámenie sa s časťou dotknutého trestného spisu Okresného súdu Žilina, ktorého súčasťou sú znalecké posudky, ktoré podrobne opisujú aj konanie H. H. a mieru jeho zodpovednosti na nehode. Súd prvej inštancie navrhnutý dôkaz síce vykonal, do svojho rozhodnutia však zistené skutočnosti nijako nereflektoval, ani nezodpovednil prečo tieto vo vzťahu k dôvodnosti základu nároku nepovažoval za podstatné. Pokiaľ ide o výšku priznanej relutárnej náhrady, žalovaný 1/ namietal, že súdom prvej inštancie zistené okolnosti vzniku dopravnej nehody sa takmer vôbec nepremietli ani do výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Rovnako tak rozhodnutia súdov, na ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozsudku poukázal vychádzajú z úplne iných skutkových situácií a nie sú na daný prípad aplikovateľné. V tejto súvislosti žalovaný 1/ poukázal na tabuľkový prehľad rozhodnutí súdov SR ohľadom súm priznaných náhrad nemajetkovej ujmy publikovaný v Bulletin slovenskej advokácie č. 09/2017. Ďalej k tejto problematike uviedol, že určujúcimi parametrami na stanovenie proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia má byť atribút primeranosti a proporcionality, kedy výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Pre rozhodovanie je preto dôležité dostatočné zváženie individuálnych okolností prípadu. V rozpore s uvedeným súd prvej inštancie v súvislosti s posúdením primeranosti priznanej výšky náhrady dostatočne nezohľadnil: 1. závery znaleckého dokazovania vykonaného v rámci trestného konania, ktoré boli oboznámené aj v prvoinštančnom konaní, t.j. že: - „nesprávna technika jazdy vodiča motocykla bola príčinou vzniku dopravnej nehody“; - „prekročením rýchlosti si vodič motocykla znemožnil zabrániť dopravnej nehode a zároveň neumožnil vodičovi vozidla Octavia dať mu prednosť v jazde“; - „ak by vodič motocykla pokračoval rýchlosťou 60 km / hod. k nehode by nedošlo a pritom by vôbec nemusel spomaľovať. Obaja účastníci by sa bezpečne minuli.“; - „technika jazdy vodiča MVDr. P. bola správna a nemala vplyv na vznik a priebeh dopravnej nehody“; 2. rozhodujúce skutočnosti z osobného života žalobcov: - žalobcovia s poškodeným dlhodobo (od r. 2013) nebývali v spoločnej domácnosti, pričom poškodený pracoval 21 dní z mesiaca v zahraničí (str. 4 žaloby) a s deťmi - žalobcami sa stretával v obmedzenom rozsahu. Žalovaný 1/ napokon uzavrel, že mu je skutočne ľúto následkov vzniknutých v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zahynul H. H.. Zároveň však považoval za neprimerane prísne rozhodnutie súdu prvej inštancie, nakoľko jeho starosta bol účastníkom dopravnej nehody výlučne v dôsledku nezodpovedného konania poškodeného, pričom aj dohodu o vine a treste v trestnom konaní tento uzatvoril iba z obavy uloženia prípadne vyššieho trestu. S poukazom na uvedené považoval žalovaný 1/ napádaný rozsudok súdu prvej inštancie za nesprávny a nepreskúmateľný.

13. Žalovaný 2/ v odvolaní žiadal odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu oboch žalobcov v dotknutej časti zamietne. Mal za to, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke jeho pasívnej vecnej legitímácie a je súčasne zaťažený vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a to z dôvodu nezaobrerania sa jeho relevantnou námietkou výluky z povinnosti plniť v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. a nedostatočného, nepresvedčivého a arbitrárneho odôvodnenia výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o posúdenie jeho vecnej legitímácie, žalovaný 2/ konkrétne namietal, že súd prvej inštancie neprípustne dotváral právo extenzívnym výkladom vnútroštátnych zákonných ustanovení. Súčasne sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou medzi vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s poisťovnou udalosťou ako takou, ktorá zakladá výluky (v prípade jeho vecnej legitímácie) v zmysle ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z. Žalovaný 2/ namietal, že v

rozhodovacej činnosti súdov prekvapujúco nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem „škoda na zdraví“ v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. aj náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto kontexte žalovaný 2/ poukazoval na rozhodovaciu činnosť či už Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESLP“), ako aj Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR ohľadom zjednocovania rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov a ich povinnosti vychádzať z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a odklon od tejto náležite odôvodniť. V konkrétnostiach žalovaný 2/ poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo 176/2012 zo dňa 26.09.2013, v zmysle ktorého právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej OZ. Žalovaný 2/ súčasne poukazoval na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo/301/2012, spis. zn. 4Cdo/168/2009 a 4Cdo 139/2011, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal a vo svojom posúdení sa len obmedzil na výklad s poukazom na motorové smernice EÚ, rozsudok Európskeho súdneho dvora v prípade C-22/12 a nemeritórne uznesenia Ústavného súdu SR. V týchto uzneseniach Ústavný súd SR konštatoval, že jedine Najvyššiemu súdu SR prináleží zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov. Ústavný súd SR tak v konečnom dôsledku nerozhoduje o hmotnoprávných nárokoch subjektov ako takých, ale o tom, či konaním súdov boli, alebo neboli porušené ústavné práva sťažovateľov v tom-ktorom konkrétnom prípade. Žalovaný 2/ tak uzavrel, že od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, a preto nie je absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. a ad hoc rozširovanie účelu a cieľov tohto zákona oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Postup súdu prvej inštancie potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu „zhojiť“ nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ, ktorá je vo vzťahu k žalovanému 2/ ako súkromnoprávnemu subjektu vylúčená. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal, že napadnutý rozsudok je zaťažovaný vadou nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti v časti priznania nemajetkovej ujmy, túto námietku zdôvodnil tak, že postup súdu prvej inštancie, ktorý odôvodnil svoje rozhodnutie s odkazom najmä na rozhodovaciu činnosť iných súdov, nie je správny. V konaniach, na ktoré poukazuje súd prvej inštancie, došlo k absolútnemu rozvratu rodiny a bez akýchkoľvek negatívnych okolností na strane poškodených, na ktoré mal súd prvej inštancie pri stanovovaní výšky a jej riadneho odôvodnenia prihliadať. Na jednej strane súd prvej inštancie udáva, že prihliadol na okolnosti na strane poškodeného, na druhej strane však priznal obom žalobcom rovnakú sumu zodpovedajúcu prípadom absolútneho rozvratu rodiny (Kontrová vs. SR), alebo konaniam s diametrálne odlišnými skutkovými okolnosťami, najmä na strane pôvodcov zásahu. Žalovaný 2/ sa nestotožnil s primeranosťou priznanej relatívnej náhrady, ktorá bola stanovená súdom prvej inštancie na podklade tvrdení žalobcov 1/ a 2/, ktorí s výnimkou žaloby neprodukovali žiadne dôkazy na preukázanie rozsahu a intenzity zásahu do ich osobnostných práv. Naopak boli preukázané negatívne okolnosti práve na strane poškodeného, s ktorým sa žalobcovia 1/ a 2/ stretávali v značne obmedzenom rozsahu.

14. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ písomne vyjadrili spoločným podaním tak, že považovali napadnutý rozsudok za vecne správny a navrhovali odvolaciemu súdu tento v celom jeho rozsahu potvrdiť. Opätovne zdôrazňovali, že základ ich žaloby sa opiera o rozsudok Okresného súdu Žilina spis. zn. 22T/56/2016 zo dňa 08.07.2016, ktorý uznal starostu žalovaného 1/, ktorý vykonával v čase dopravnej nehody činnosť v prospech žalovaného 1/, za vinného z prečinu usmrtenia z dôvodu nevenovania sa dostatočne situácii v cestnej premávke. Orgány činné v trestnom konaní a ani konajúci súd nevyvodili žiadne závery smerom k určaniu spoluzavinenia H. H. na dopravnej nehode, resp. zbaveniu sa zodpovednosti starostu žalovaného 1/. Ak by bola príčina dopravnej nehody spočívajúca výlučne v konaní poškodeného, potom by k odsúdeniu pôvodcu dopravnej nehody nedošlo. Ak si bol pôvodca istý svojou nevinou, potom je nelogické, prečo by sa obával uloženia vyššieho trestu a súhlasil s dohodou o vine a treste. Napokon súd prvej inštancie v prejednávanej veci bol viazaný rozsudkom v dotknutej trestnej veci podľa ust. § 193 CSP. Ďalej žalobcovia 1/ a 2/ zdôraznili, že žalovaný 1/ nemôže nič vedieť o tom, aká bola intenzita následkov smrti ich otca v ich emocionálnej sfére. To, že ich otec pracoval v zahraničí, svedčí o tom, že chcel v rámci svojich možností svojim deťom dopriať čo najlepší životný štandard. Vzťah otca a detí nemožno vyvodzovať z početnosti ich osobných stretnutí. Je nespochybniteľné, že ich vzťah s otcom bol v dôsledku jeho úmrtia zničený. Ide o následky, ktoré poznačili ich životy aj do budúcnosti. Hlavne žalobkyňa 2/ nedokáže smrť svojho otca prijať a následky jeho smrti pociťuje stále rovnakou intenzitou ako v čase jeho úmrtia. Smrť ich otca ich zasiahla rovnako, či už ich otec porušil, alebo neporušil dopravné predpisy. Nejde tu o materiálnu kompenzáciu následkov, pri ktorej by táto okolnosť mohla mať význam, ale o imateriálnu ujmu spôsobenú zásahom do subjektívnych osobnostných práv, ktoré majú absolútnu povahu.

15. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalovaného 2/ písomne vyjadrili spoločným podaním tak, že považovali napadnutý rozsudok za vecne správny a navrhovali odvolaciemu súdu tento v celom jeho rozsahu potvrdiť. K námietke žalovaného 2/ ohľadom jeho vecnej legitímácie uviedli, že žalovaný 2/ len opakovane produkuje citácie z tých mála relevantných rozsudkov, ktoré podporujú jeho argumentáciu. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne vypořiadal s touto jeho argumentáciou, opierajúc sa o relevantnú judikatúru, ktorá v prevažnej miere je už jednoznačne ustálená a ktorá akceptuje eurokonformný a ústavnokonformný výklad pojmu náhrada škody, keď náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Preto bol žalovaný 2/ pasívne vecne legitimovaný v spore. K zvyšnej odvolacej argumentácii žalovaného 2/ sa žalobcovia 1/ a 2/ vyjadrili tak, že výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 OZ je ponechaná na voľnú úvahu súdu. Súd však musí vychádzať z kritérií obsiahnutých v ust. § 13 ods. 3 OZ. Súd prvej inštancie jasne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že pri určení výšky primeraného zadosťučinenia vychádzal zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do ich osobnosti došlo. Zrozumiteľne a logicky tiež odôvodnil z čoho vychádzal, akými úvahami sa riadil pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, a preto nemožno akceptovať tvrdenie žalovaného 2/, že rozsudok je arbitrárny, nepreskúmateľný, nedostatočne, nepresvedčivo a neudržateľne odôvodnený.

16. Žalovaný 1/ sa k vyjadreniu žalobcov 1/ a 2/ k jeho odvolaniu vyjadril tak, že žalobcovia de facto konštatujú, že z dôvodu výroku odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní spolu so žalovaným 2/ automaticky plne zodpovedá za vzniknutú škodu a ďalšie dokazovanie v rámci občianskoprávneho konania, resp. skúmanie miery spoluzavinenia poškodeného nemá pre posúdenie dôvodnosti a výšky uplatneného nároku žiadnu relevanciu. Žalovaný 1/ k tomuto opakovane zdôraznil, že výrok o vine sa v trestnom konaní viaže výlučne na osobu páchatel'a a nikdy sa vyslovene nekonštatuje spoluzavinenie poškodeného. Rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin, tak vždy znamená konštatovanie zavineného protiprávneho konania páchatel'a a týmto rozhodnutím je civilný súd v rozsahu konania tohto páchatel'a viazaný. V rámci posudzovania občianskoprávnej zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je však potrebné, ak tomu okolnosti prípadu nasvedčujú, aby civilný súd vyriešil právnu otázku, či a akú spoluzodpovednosť nesie na vzniknutej škode z hľadiska správania sa poškodený, resp. iná osoba. V prípade, že okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem správania páchatel'a mohol svojím konaním spolupodieľať aj poškodený, civilný súd nie je pri posudzovaní miery spoluzavinenia viazaný výrokom o vine páchatel'a. V danom prípade je nepochybné, ako tomu nasvedčujú aj závery dokazovania vykonaného v rámci trestného konania, že poškodený H. H. sa svojím správaním významne podieľal na vzniku škody, toto však nepovažuje za dostatočne zohľadnené vo vzťahu k posudzovaniu dôvodnosti a výšky nároku žalobcov. Súd prvej inštancie aj napriek tomu, že sa oboznámil s výsledkami znaleckého dokazovania z trestného konania nezodpovedal otázku, akú mieru spoluzodpovednosti na vzniknutej škode nesie poškodený H. H. ani to, či poškodený svojím konaním prispel k vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu a v podstate len poukázal na výrok právoplatného rozhodnutia z trestného konania o vine starostu žalovaného 1/.

17. Žalobcovia 1/ a 2/ v spoločnej odvolacej duplike k vyjadreniu žalovaného 1/ zásadne len zopakovali svoju argumentáciu uvedenú už vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/.

18. Pokiaľ sa žalovaný 1/ vyjadroval k ďalším podaniam žalobcov 1/ a 2/ v odvolacom konaní (podania žalovaného 1/ zo dňa 14.11.2018 a zo dňa 24.04.2019, možno konštatovať, že opätovne zopakoval svoju argumentáciu uvedenú už v predošlých podaniach.

19. Žalobcovia 1/ a 2/, ktorý produkovali k podaniu žalovaného 1/ podanie zo dňa 02.04.2019, odkázali v tomto podaní na svoju predošlú argumentáciu.

20. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalovaného 2/ vyjadril písomne tak, že pokiaľ ide o otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/, plne sa stotožňuje s vyčerpávajúcim a relevantným posúdením tejto otázky súdom prvej inštancie. Žalovaný 1/ súčasne poukazoval na rozsudky Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 a spis. zn. 7Cdo 154/2018 zo dňa 10.12.2018. S ostatnou odvolacou argumentáciou žalovaného 2/ sa žalovaný 1/ stotožnil.

21. Iné podania, okrem spomenutých, neboli stranami sporu v odvolacom konaní už produkované.

22. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku, čo do prvej a tretej vety jeho výroku bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP), včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, proti ktorému možno podať tento opravný prostriedok (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP (v prvej a tretej vete jeho výroku), viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu

prvej inštancie v prvej vete jeho výroku podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

23. Po preskúmaní obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že opravný prostriedok žalovaných 1/ a 2/ proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie čo do prvej vety jeho výroku o čiastočnom vyhovení žalobe je dôvodný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v predmetnej časti je totiž postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP]. V zmysle princípu neúplnej apelácie sa však odvolací súd nezaoberal inými prípadnými pochybeniami súdu prvej inštancie.

24. Odvolací súd sa tak zaoberal jednotlivými odvolacími námietkami oboch žalovaných, pričom niektoré posúdil ako nedôvodné a iné ako dôvodné.

25. Žalovaný 1/ zásadne v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezohľadnil mieru spoluzavinenia na vzniku nehody samotným poškodeným H. H. (otcom žalobcov 1/ a 2/) a skutkové zistenia ohľadom jeho spoluviny nezohľadnil pri posudzovaní dôvodnosti či už samotného základu alebo aj výšky žalovaného nároku.

26. Ak žalovaný 1/ namietal v dôsledku spoluviny poškodeného samotný základ nároku, odvolací súd poukazuje na to, že zo spisu vyplýva, že starosta žalovaného (nesporne pri výkone činnosti v prospech žalovaného 1/) bol podľa ust. § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona uznaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 22T/56/2016 zo dňa 08.07.2016 za vinného z prečinu usmrtenia otca žalobcov 1/ a 2/, keď ako vodič motorového vozidla spôsobil z nebanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej otec žalobcov 1/ a 2/ zomrel, ktorým výrokom rozhodnutia bol súd prvej inštancie v tomto konaní viazaný. Tým bola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov 1/ a 2/, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkeho príbuzného natrvalo narušený. Uvedená zodpovednosť je zodpovednosťou objektívnou, t. j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Spoluzavinenie samotnej dotknutej osoby, ktoré bolo taktiež z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie preukázané v preskúmanom prípade, má význam až pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 3 OZ (k tomu viď rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010). Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd námietku žalovaného 1/, týkajúcu sa posudzovania základu žalovaného nároku súdom prvej inštancie, za nedôvodnú. V naznačenom kontexte bola tak nesprávna súčasne argumentácia žalobcov 1/ a 2/, v zmysle ktorej nemali okolnosti na strane poškodeného (jeho spoluvina na dopravnej nehode) právnu relevanciu k nimi uplatnenému nároku. Práve naopak tieto okolnosti bolo potrebné pri rozhodovaní o výške priznanej relutárnej náhrady, ako je to nižšie uvedené, zohľadniť.

27. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, resp. výluky z poistenia podľa ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z., teda, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia týchto otázok, odvolací súd túto považoval za neopodstatnenú.

28. K uvedenému záveru odvolací súd dospel vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP), od ktorej sa nemal žiaden racionálny dôvod odkloniť a v podrobnostiach, ako je to nižšie uvedené, na ňu odkazuje.

29. Vo všeobecnosti odvolací súd poukazuje na to, že podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo 29/2017 zo dňa 24.01.2018 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod R 71/2018: „Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou

judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 C. s. p. je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.“.

30. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa konalo dňa 09.10.2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR aj rozhodnutie zo dňa 31.07.2017 spis. zn. 6MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd SR vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

31. Právny názor, vyjadrený v publikovanom rozhodnutí R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad, i keď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6 MCdo 1/2016 nebolo ešte v čase rozhodovania súdu prvej inštancie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Odvolací súd na vysvetlenie tohto konštatovania pripomína, že už v niektorých rozhodnutiach (spis. zn. 8 MCdo 4/2014, spis. zn. 3 Cdo 233/2015, spis. zn. 3 Cdo 223/2016) vyjadril Najvyšší súd SR právny názor, podľa ktorého nový (judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem. Odvolací súd navyše dodáva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3 Cdo 301/2012, ktoré žalovaný 2/ označil v odvolaní, dôvodiac ním odklon od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, bolo zrušené na základe nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 695/2017-45 zo dňa 05.12.2018 a vec vrátená Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie, pričom z jeho odôvodnenia vyplýva správnosť záverov prijatých v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR publikovaného pod R 61/2018.

32. Uvedené závery formuloval Najvyšší súd SR opätovne aj v rozsudku spis. zn. 3Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019 a rozsudku spis. zn. 7Cdo/154/2018 zo dňa 10.12.2018.

33. Možno tak konštatovať, že súd prvej inštancie sa neodchýlil od toho času ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, jeho záver o pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2/ bol správny, ním zvolený eurokonformný výklad vnútroštátnej právnej normy nebol neprípustný, a preto bola uvedená odvolacie námietka žalovaného 2/ neopodstatnená. V kontexte s uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou bola potom aj nedôvodná námietka žalovaného 2/, že sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou medzi vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s poistnou udalosťou ako takou, ktorá zakladá výluku (v prípade jeho vecnej legitimácie) v zmysle ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z. Zo samotnej konštatácie pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ipso facto vyplýva záver, že žalovaný je nositeľom žalovanej hmotnoprávnej povinnosti podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a teda tento záver vylučuje aplikáciu ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 Z. z. Je totiž bez najmenších pochybností zrejmé, že neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/ v podobe smrti ich otca je v príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla žalovaného 1/. Nebyť totižto predmetného nehodového deja, k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/ by nikdy nedošlo.

34. Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ v podanom odvolaní namietali, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí ohľadom výšky priznanej nemajetkovej ujmy obom žalobcom nezohľadnil skutočnosť, že žalobcovia I. a II. s poškodeným dlhodobou (od roku 2013) nebývali v spoločnej domácnosti, pričom poškodený pracoval

21 dní z mesiaca v zahraničí a so žalobcami sa stretával v obmedzenom rozsahu, odvolací súd túto námietku žalovaných nepovažoval za dôvodnú. Žalovaní 1/ a 2/ počas celého konania na súde prvej inštancie vôbec nepopreli (§ 151 ods. 1 CSP) skutkové tvrdenia žalobcov 1/ a 2/, uvedené už v samotnej žalobe, že medzi ich zomrelým otcom a nimi boli vytvorené silné sociálne, morálne a citové vzťahy. V dôsledku tragickej smrti otca stratili lásku a radosť prežívanú s otcom. Otec mal s nimi veľmi blízky vzťah. Delil sa s nimi o radosť, starosti a mal s nimi spoločné plány do budúcnosti. Ich záujmy a potreby naplňal tak, že okrem toho, že ich materiálne zabezpečoval, venoval im celý voľný čas, keď sa vrátil zo zahraničia, kde pracoval. Domov chodil raz za 21 dní. S otcom pravidelne navštevovali cez víkendy plaváreň, v letnom období trávili spolu dovolenku v zahraničí pri mori (Tunis, Chorvátsko), v zime chodili spoločne lyžovať na Martinské hole. Žalobkyňa 2/ mala zdravotné problémy a všetky uvedené aktivity jej veľmi prospievali. Aj keď ich otec pracoval v zahraničí, pravidelne s nimi telefonoval alebo komunikoval cez SMS, video chat a informoval sa o ich výsledkoch v škole. Ich vzťah s otcom bol v dôsledku jeho úmrtia zničený, čo obaja a hlavne žalobkyňa 2/, zle znášajú a so stratou otca sa len pomaly vyrovnávajú. Zo smrti otca sa stále len spamätávajú a ich rodinný a súkromný život už nikdy nebude plnohodnotný ako predtým. Strata otca v čase ich maloletosti, ktorý mal v čase svojej smrti 43 rokov a bol v plnom rozkvetení života, je neodčiniteľnou ujmom, ktorá ich v ich veku intenzívne postihla. U žalobcu 1/ sa po dobu jeho života s otcom rozvinul ich vzájomný vzťah v celej šírke, a preto utrpenie a bolesť spôsobené stratou otca sú veľmi výrazné a citeľné. U žalobkyne 2/ je vážnosť ujmy daná absolútnou stratou do budúcnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa. Z uvedených nesporných skutkových tvrdení tak súd prvej inštancie vychádzal aj pri svojom rozhodnutí (odseky č. 31 a 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku) a nebyť ďalej uvedeného významného spoluzavinenia samotného poškodeného na vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k jeho usmrteniu, javila by sa aj odvolaciemu súdu výška priznanej relutárnej náhrady oboch žalobcom primeraná.

35. Odvolací súd napokon však považoval za dôvodnú námietku oboch žalovaných ohľadom samotnej výšky súdom prvej inštancie priznanej relutárnej náhrady, a to v tej súvislosti, že súd prvej inštancie hoc na jednej strane v napadnutom rozsudku uviedol, že pri určení výšky primeraného zadosťučinenia vychádzal, mimo iného, aj z okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, tieto okolnosti napokon v kvantifikácii priznanej relutárnej náhrady prakticky nezohľadnil.

36. Súd prvej inštancie v odseku 36 odôvodnenia napadnutého rozsudku jednak uviedol, že prihliadal na skutočnosť, že sám otec žalobcov 1/ a 2/ si nepočínal dostatočne opatrne, technika jeho jazdy ako vodiča motocykla nebola správna, nakoľko sa pohyboval rýchlosťou vyššou, ako bola v danom úseku dovolená, pričom prekročením rýchlosti si znemožnil zabrániť dopravnej nehode a zároveň neumožnil vodičovi vozidla žalovaného 1/ dať mu prednosť v jazde a napokon v neposlednom rade bol poškodený ako vodič motocykla pod vplyvom alkoholu. Súčasne súd prvej inštancie vo všeobecnosti (správne) poukázal na to, že pri stanovení peňažného zadosťučinenia platí v európskom deliktálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. Následne súd prvej inštancie poukazyval na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, či Krajského súdu v Trnave (odseky č. 38 až 40 napadnutého rozsudku), v ktorých tieto súdy považovali za primerané pri strate najbližšieho príbuzného priznanie nemajetkovej ujmy v rozsahu 10.000,- eur až 23.000,- eur. Odvolací súd poznamenáva, že v dotknutých prípadoch na strane poškodenej osoby nešlo o spoluzavinenie na dopravnej nehode, pri ktorej bola táto osoba usmrtená. Záverom súd prvej inštancie prijal ako referenčné vodítko sumu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo verdikte ESLP v prípade Kontrová proti SR. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- eur, pričom neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľky došlo k absolútnemu rozvráteniu a deštrukcii jej rodinného života súčasným usmrtením jej dvoch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Všetky uvedené čiastkové závery a úvahy súdu prvej inštancie, hoc boli aj podľa odvolacieho súdu správne, však nenašli svoje vyjadrenie v sume priznanej relutárnej náhrady oboch žalobcom. Priznaná suma relutárnej náhrady zodpovedala priznaným náhradám v referenčných konaniach súdov SR, kedy nedošlo k spoluzavineniu poškodeného, na jeho usmrtení, a teda vôbec v danej veci nereflektovala práve skutočnosť spoluzavinenia samotného poškodeného (nedôvodná bola v tomto kontexte odvolacia námietka žalovaného 1/ ohľadom výlučného zavinenia samotného poškodeného a že jeho starosta uzavrel dohodu o vine a treste len v obave z uloženia vyššieho trestu, keďže súd prvej inštancie bol v zmysle ust. § 193 CSP viazaný rozhodnutím súdu v dotknutom trestnom konaní, z ktorého nepochybne vyplýva zavinenie starostu žalovaného 1/ na dopravnej nehode), pričom práve poškodený sa významnou mierou podieľal na vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k jeho usmrteniu. V uvedenom sa tak

navonok prejavila iná vada konania majúca za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP].

37. Vzhľadom na uvedené odvolací súd, zohľadniac okolnosti daného prípadu, najmä v odvolaní namietanú skutočnosť významného spoluzavinenia poškodeného H. H., súčasne vychádzajúc z načrtnutého referenčného vodítka, vymedzeného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd zásadne stotožňuje (k tomuto napr. rozsudok spis. zn. 6Co/814/2014 zo dňa 26.08.2015) a ktoré vychádza z prípadov, u ktorých nedošlo k spoluzavineniu poškodeného na jeho usmrtení, považoval odvolací súd za primeraný rozsah relutárnej náhrady peňažnú sumu v podstatne nižšej výške (ako v referenčných rozhodnutiach), a to u každého zo žalobcov 1/ a 2/ sumu 7.500,- eur.

38. Nadväzne odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti - prvej vety výroku podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.500,- eur a žalobkyni 2/ sumu 7.500,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Zároveň žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 7.500,- eur a žalobu žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 7.500,- eur zamietol.

39. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaní (druhá veta výroku rozsudku, ktorou bola zamietnutá žaloba každého zo žalobcov 1/ a 2/ o zaplatenie sumy 5.000,- eur) zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

40. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že každému zo žalobcov 1/ a 2/ ako úspešnej procesnej strane priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovaným 1/ a 2/, ktorí vo veci úspech nemali. Je pritom potrebné zdôrazniť, že trovy konania na súde prvej inštancie i tohto odvolacieho konania, o ktorých rozhodoval odvolací súd, tvoria jeden celok, a preto odvolací súd rozhodol o nich jedným výrokom.

41. Pri závere o plnom procesnom úspechu žalobcov 1/ a 2/ v konaní odvolací súd vychádzal z toho, že CSP nemá ustanovenie, ktoré by bolo obdobou niekdajšieho ust. § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O.s.p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neupravuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 O.s.p.), ale len dve (§ 255 ods. 1 a 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v ust. § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu nález Ústavného súdu ČR spis. zn. III. ÚS 170/1999). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Nemožno však opomenúť ani fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a pod. Súdna prax sa v takom prípade prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“. (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma, čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. (viď Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s, str. 926 a 927; tiež nález Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15.04.2020)

42. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

43. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa

osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).